

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשע"ג, 2013

מספר השאלון: 65,934631

נספח: תמונות 7-1

תולדות האמנות והבנתה

3 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	התבוננות ביצירות אמנות	—	(12x2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	נקודות מוצא	—	(14x2)	—	28 נקודות
פרק שלישי	—	אמנות בהקשרים שונים	—	(16x2)	—	32 נקודות
פרק רביעי	—	העמקה בתקופה או בנושא	—	(16x1)	—	16 נקודות
		סה"כ				100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להשתמש באותה יצירה לשם הדגמה בתשובות שונות בבחינה.

(2) בתיאור יצירות האמנות יש להשתמש בשפת האמנות.

(3) בכל מקום שנדרש לציין אמצעים אמנותיים, הבדלים וכדומה,

יש לציין שניים אלא אם צוין אחרת בשאלה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

שים לב: אין להשתמש באותה יצירה לשם הדגמת תשובות שונות

פרק ראשון — התבוננות ביצירות אמנות (24 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1 - 4. (לכל שאלה — 12 נקודות)

1. ציור

התבונן בציור: * **אנרכיה**, אלי פטל, 2002 (תמונה 1 בנספח).

א. ציין והסבר שני אמצעים אמנותיים שבעזרתם יצר האמן את אשליית העומק בציור.

(8 נקודות)

ב. מהי נקודת המבט בציור? הסבר כיצד תורמת נקודת מבט זו להבנת הציור.

(4 נקודות)

2. פיסול

התבונן בפסלים: * **עבודה והגנה**, בתיה לישנסקי, 1929 - 1937 (תמונה 2 בנספח).

* **פורטרט מרושת**, דליה מאירי, 2008 - 2010 (תמונה 3 בנספח).

א. הצג נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין שני הפסלים מבחינת חלל ומסה. (6 נקודות)

ב. הסבר כיצד בכל פסל בא לידי ביטוי אחד מהאמצעים האמנותיים האלה:

אשליית תנועה, פרופורציה. (6 נקודות)

3. צילום

התבונן בתצלומים: * **אלמריסה**, רינקה דיקסטר, 1994 (תמונה 4 בנספח).

* **אלמריסה**, רינקה דיקסטר, 2003 (תמונה 5 בנספח).

הצלמת תיעדה בסדרה בת 11 תצלומים את תהליך ההתבגרות של ילדה שהיגרה מבוסניה להולנד.

הסבר כיצד יצרה האמנית את האווירה בכל אחד מהתצלומים. בסס את תשובתך על שניים

מהאמצעים האמנותיים האלה: חלל פנימי, תאורה, הקפאת תנועה (תנוחת גוף).

(12 נקודות)

4. אדריכלות

התבונן במבנה: * **בית הכנסת החורבה**, הרובע היהודי בירושלים (תמונות 6, 7 בנספח).

א. בחר בשני רכיבים אדריכליים במבנה. ציין מה הם והסבר את תפקידם. (6 נקודות)

ב. הסבר כיצד משפיעה צורתו החיצונית של המבנה על החלל הפנימי שלו. בסס את תשובתך על

רכיב אדריכלי אחד (באפשרותך לחזור על אחד הרכיבים שציינת בסעיף א).

(6 נקודות)

פרק שני – נקודות מוצא (28 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5 - 8. (לכל שאלה – 14 נקודות)

שים לב: * בכל תשובה ציין את שם האמן ואת שם היצירה.
* תוכל להדגים באמצעות יצירות מכל התקופות.

5. אמן וחברה – וידאו ארט

- א.** בחר ביצירת וידאו ארט המבטאת מחאה חברתית או פוליטית. ציין את שם האמן ושם היצירה.
- תאר את היצירה בקצרה. (6 נקודות)
- ב.** בחר בשניים מהאמצעים האמנותיים האלה: עריכה, צליל רקע (סאונד), זווית צילום, מסך יחיד או פיצול מסכים.
- הסבר כיצד השתמש האמן בכל אחד מהאמצעים שבחרת להבעת המחאה ביצירה. (8 נקודות)

6. אמן וחברה – זיכרון

- א.** בחר ביצירה המבטאת זיכרון קולקטיבי. ציין את שם האמן ושם היצירה.
- ציין את הזיכרון שהאמן הנציח ביצירה, ותאר את היצירה בקצרה. (6 נקודות)
- ב.** ציין שני אמצעים אמנותיים ביצירה (לדוגמה: קומפוזיציה, צבע, אור, פרופורציה, יחס לחלל), והסבר כיצד ביטא האמן את הזיכרון בעזרת כל אחד מהאמצעים שציינת. (8 נקודות)

7. מסורת וחדשנות – חומרים חדשים

- א.** ציין חומר מסורתי וחומר חדש.
- בחר בציור או בפסל העשויים מהחומר החדש שציינת. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. (6 נקודות)
- ב.** הסבר את המסר של היצירה שבחרת בסעיף א, והסבר כיצד החומר החדש סייע לאמן בהעברת המסר. (8 נקודות)

8. מסורת וחדשנות – ציטוט

- א.** הסבר את המושג "ציטוט" באמנות. ציין יצירת אמנות שיש בה ציטוט. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. ציין את הציטוט ואת מקורו. (8 נקודות)
- ב.** הסבר את המסר של היצירה, וציין את התרומה של הציטוט למסר זה. (6 נקודות)

פרק שלישי — אמנות בהקשרים שונים (32 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 9 - 12. (לכל שאלה — 16 נקודות)

שים לב: בכל תשובה ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

9. מאמר: חיים מאור, "פוסט מודרניזם: מיתה יפה — מבוא ידידותי לפוסט מודרניזם"

א. חיים מאור טוען כי מודרניזם פירושו "או-או".

בחר ביצירה אחת המוכיחה את טענתו. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. נמק את בחירתך. (8 נקודות)

ב. חיים מאור טוען כי פוסט מודרניזם פירושו "גם וגם".

בחר ביצירה אחת המוכיחה את טענתו. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. נמק את בחירתך. (8 נקודות)

10. תערוכה

א. בחר בתערוכה שביקרת בה במסגרת לימודי האמנות. ציין את שם המוזאון או הגלריה,

שם התערוכה, נושא התערוכה ושם האמן שהציג בה (או שמות האמנים שהציגו בה).
(6 נקודות)

ב. בחר בשתי יצירות שהוצגו בתערוכה. תאר את מיקומן בתצוגה, והסבר כיצד המיקום של כל אחת מהיצירות תרם להבנת נושא התערוכה. (10 נקודות)

11. דמות המנהיג באמנות

א. בחר ביצירה המתארת מנהיג פוליטי. ציין את שם המנהיג, שם האמן ושם היצירה. תאר את היצירה בקצרה. (4 נקודות)

ב. ציין שני אמצעים אמנותיים ביצירה, והסבר כיצד המחיש האמן בעזרת כל אחד מהם תכונת מנהיגות אחת של הדמות המתוארת. (12 נקודות)

12. יצירת מופת

א. בחר ביצירת מופת אחת. ציין את שם היצירה ושם האמן ותאר את היצירה בקצרה.
(4 נקודות)

ב. הסבר מדוע היצירה נחשבת ליצירת מופת. בתשובתך התבסס על שניים מהמושגים האלה:
אמצעים אמנותיים, דרכי הבעה, חדשנות. (12 נקודות)

פרק רביעי – העמקה בתקופה או בנושא (16 נקודות)

בפרק זה השאלות עוסקות בארבע תקופות:

א. העת העתיקה ב. ימי הביניים ג. רנסנס ד. בארוק
עליך לבחור בתקופה שלמדת בהעמקה, ולענות על אחת מהשאלות הקשורות לתקופה זו.

א. אמנות קלאסית – יוון ורומא בעת העתיקה

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מהשאלות 13 - 15. (16 נקודות)

13. דמות האדם

- א. בעת העתיקה רווחו שתי גישות לתיאור דמות אדם: אידאלית וראליסטית.
הצג מאפיין אחד של כל אחת מהגישות האלה. (8 נקודות)
- ב. בחר ביצירה מהתקופה המודרנית המציגה את דמות האדם על פי אחת מהגישות שבסעיף א.
ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה.
הסבר את המסר של היצירה המודרנית. מהי תרומת הגישה למסר זה? (8 נקודות)

14. תרבות יוון

- א. בחר ביצירה מהעת העתיקה המתארת סצנה מהתרבות היוונית (מהמיתולוגיה או מהווי החיים). ציין את שם היצירה ותאר אותה בקצרה. מהי הסצנה המתוארת בה?
ספר בקצרה את הסיפור המיתולוגי המתואר ביצירה או ספר על הווי החיים המתואר בה. (8 נקודות)
- ב. תאר את טכניקת העבודה ששימשה את האמן ביצירה שבחרת בסעיף א. (8 נקודות)

15. אולימפיאדה

- א. הסבר את מעמדם ואת תפקידם של משחקי הספורט ביוון העתיקה. (6 נקודות)
- ב. בחר ביצירה מהעת העתיקה המתארת ספורטאי או ספורטאים.
ציין את שם היצירה ותאר אותה בקצרה. בתשובתך ציין את טכניקת העבודה של האמן, ותאר את תנועת הדמויות ביצירה. (10 נקודות)

ב. אמנות ימי הביניים

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מהשאלות 16 - 18. (16 נקודות)

16. סמל

א. בחר ביצירה מהתקופה הביזנטית שיש בה סמל.

ציין את שם היצירה ותאר אותה בקצרה. ציין את הסמל שביצירה, והסבר מה הוא מסמל.
(8 נקודות)

ב. בחר ביצירה מהתקופה המודרנית שיש בה סמל זהה לסמל שציינת בסעיף א.

ציין את שם היצירה ושם האמן, ותאר את היצירה בקצרה. מה מסמל הסמל ביצירה?
(8 נקודות)

17. "אימת הריק" (horror vacui)

א. הסבר את המושג "אימת הריק". (6 נקודות)

ב. בחר ביצירה מימי הביניים שניכרת בה "אימת הריק". ציין את שם היצירה וכתוב היכן היא מוצגת. תאר את היצירה בקצרה, והסבר כיצד "אימת הריק" באה לידי ביטוי בה.
(10 נקודות)

18. גותיקה – פסל או תבליט

א. בחר בפסל או בתבליט מהתקופה הגותית.

ציין את שם היצירה וכתוב היכן היא מוצגת. תאר את היצירה בקצרה. הסבר מהו המסר שהאמן ביקש לבטא ביצירה שבחרת. (6 נקודות)

ב. ציין שני אמצעים אמנותיים ביצירה שבחרת, והסבר כיצד האמן ביטא בעזרתם את המסר שהסברת בסעיף א. (10 נקודות)

ג. אמנות הרנסנס

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מהשאלות 19 - 21. (16 נקודות)

שים לב: בתשובתך ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

19. איש אשכולות

- א.** ציין שם של אמן רנסנס שהיה איש אשכולות. בחר בשתי יצירות שלו, כל אחת מתחום אחר. ציין את שמות היצירות שבחרת, ותאר אותן בקצרה. (6 נקודות)
- ב.** ציין עיקרון אחד של הרנסנס שבא לידי ביטוי בכל אחת מהיצירות שבחרת (תוכל לבחור באותו העיקרון לשתי היצירות). הסבר כיצד העיקרון שציינת בא לידי ביטוי ביצירות. (10 נקודות)

20. השפעת אלברטי על הציור

- בספרו על הציור משנת 1435 כתב אלברטי כי על הצייר המתלמד להתבונן בטבע, לבחון אותו היטב וללמוד אותו בעיניו ובשכלו.
- א.** הסבר את החידוש של אלברטי בהנחיה זו, וציין אחת מהשפעותיו על אמנים בני זמנו. (6 נקודות)
- ב.** בחר ביצירת אמנות מתקופת הרנסנס שניכרת בה השפעתו של אלברטי. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. הסבר כיצד השפעתו של אלברטי באה לידי ביטוי ביצירה שבחרת. (10 נקודות)

21. "הומניזם"

- א.** הסבר את המושג "הומניזם" על פי תרבות הרנסנס. בחר ביצירת אמנות שיש בה ביטוי להומניזם. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. ציין אמצעי אמנותי אחד המבטא את הגישה ההומניסטית ביצירה. (8 נקודות)
- ב.** בחר ביצירה מהתקופה המודרנית שיש בה ביטוי להומניזם. ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. ציין אמצעי אמנותי אחד ביצירה המבטא את הגישה ההומניסטית שבה. (8 נקודות)

ד. אמנות הבארוק

אם בחרת בתקופה זו, ענה על אחת מהשאלות 22 - 24. (16 נקודות)

שים לב: בתשובתך ציין את שם האמן ואת שם היצירה.

22. תמורות דתיות, חברתיות ופוליטיות

- א. אמנות הבארוק קשורה לתמורות דתיות, חברתיות ופוליטיות שהתחוללו בתקופת הבארוק.
- ב. ציין שתי תמורות מרכזיות, והסבר כיצד הן באו לידי ביטוי בסגנון הבארוק. (8 נקודות)
- ב. ציין זרם אמנות מודרני שהתפתח בעקבות תמורות חברתיות, פוליטיות או טכנולוגיות. הסבר כיצד אחת מהתמורות הללו באה לידי ביטוי בסגנון של זרם האמנות המודרני שציינת.
- הדגם את תשובתך באמצעות יצירה. ציין את שם היצירה ואת שם האמן. (8 נקודות)

23. פיסול

- א. ציין שני מאפיינים של פיסול מתקופת הבארוק. (4 נקודות)
- ב. בחר בפסל מתקופת הבארוק.
- ציין את שם האמן ושם הפסל, ותאר את הפסל בקצרה. הסבר כיצד שני המאפיינים שציינת בסעיף (א) באים לידי ביטוי בפסל שבחרת. (12 נקודות)

24. ואניטס (Vanitas)

- א. הסבר את המסר של הוואניטס. (6 נקודות)
- ב. בחר ביצירה שהנושא שלה הוא ואניטס.
- ציין את שם האמן ושם היצירה, ותאר את היצירה בקצרה. כיצד המסר שהסברת בסעיף א בא לידי ביטוי ביצירה שבחרת? (10 נקודות)

בהצלחה!

תמונה 1 (שאלה 1)
אנרכיה, אלי פטל, 2002, גירי שמן על נייר, 150X220 ס"מ

תמונה 3 (שאלה 2)
פורטרט מרושת, דליה מאירי, 2008-2010, אבן, גובה: כ-3 מ'

תמונה 2 (שאלה 2)
עבודה והגנה, בתיה לישנסקי, 1929-1937, אבן, גובה: כ-3 מ'

תמונה 5 (שאלה 3)
אלמריסה, רינקה דיקסטרה, 2003, צילום צבע, 120X100 ס"מ

תמונה 4 (שאלה 3)
אלמריסה, רינקה דיקסטרה, 1994, צילום צבע, 120X100 ס"מ

תמונה 7 (שאלה 4)
מבט מבפנים

תמונה 6 (שאלה 4)
מבט מבחוץ

בית הכנסת החורבה, הרובע היהודי בירושלים